

Gäller för: VE Barn o Kvinna

Giltig från: 2025-05-30

Innehållsansvar: Pasi Bauer, (pasba1), Processchef

Giltig till: 2027-05-31

Granskad av: Pasi Bauer, (pasba1), Processchef

Godkänd av: Marie Hufvudsson, (marjo100), Verksamhetschef

Diskriminerande önskemål från patient – barn- och kvinnosjukvård

Tolkning av Västra Götalandsregionens policydokument.

Revideringar i denna version

Revidering markerad med gult.

Inledning

Det ligger i arbetsgivarens, medarbetarens samt patientens intresse att Kvinnosjukvård samt Barn och Ungdomsmedicin (hädanefter ”vi”) har en tydlig, välgrundad och hållbar inställning till en patients önskemål om vård och vårdgivare. Det är viktigt att alla patienter behandlas lika och att alla medarbetare har tydliga riktlinjer och rutiner att förlita sig på. Avsikten med detta dokument är att i skrift förankra det beslut som våra enhetschefer gemensamt tagit på ledningsmöte den 16 november 2022, som tolkning av diskrimineringslagar och Västra Götalandregionens (VGR) rutin i ämnet.

Sammanfattning

Detta är en kompletterad version till *Sammanfattning* ur VGR:s rutin [Kränkningar från patient eller närstående](#).

Patienter som söker vård hos oss ska känna trygghet i att medarbetarna har den kompetens och erfarenhet som krävs för att ge god och säker vård. Patienten har därmed ingen rätt att kräva att en viss medarbetare ska utföra vårdinsatsen, inte heller rätt att trakassera eller på annat sätt diskriminera enskild medarbetare.

- Personalen ska så långt det är möjligt utforma och genomföra vård och behandling i samråd med patienten. Det sker utifrån behov och med hjälp av de resurser som finns att tillgå.

- Vårdbehovet avgör vilka medarbetare som ska behandla patienten.
- Patienten är alltid välkommen att framföra önskemål om, men kan inte bestämma, vem som ska undersöka, vårda eller ge behandling.
- Vi tar inte mot, och beaktar inte, önskemål om personliga egenskaper eller attribut hos medarbetare. Det inkluderar *till exempel* hudfärg, genus, trosuppfattning, etniskt ursprung, nationalitet eller fysiska egenskaper. Med genus avses alla former av könstillhörighet som medarbetaren räknar sig till, oavsett biologisk, social eller annan grund.
- Patienten har rätt att tacka nej till den vård som erbjuds. All vård och behandling som ges med stöd av hälso- och sjukvårdslagen och tandvårdslagen är frivillig.

Västra Götalandsregionens rutin kring diskriminering från patient

Följande texter är sammanställda ur VGR:s rutin [Kränkningar från patient eller närstående](#).

Medarbetarperspektiv

VGR tillämpar kompetensbaserad rekrytering, vilket innebär att den mest kompetenta sökande ska få jobb oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder som är de lagstadgade diskrimineringsgrunderna (Diskrimineringslagen 2008:567).

Patientperspektiv

Hälso- och sjukvård ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten och närstående. Det är samtidigt vårdens uppgift att välja de vårdalternativ som bäst tillgodoser patientens behov. Uppfattningar eller eventuella egenintressen som företräds av närstående eller andra får inte påverka hälso- och sjukvårdens beslut.

En patient kan ha önskemål om att få träffa en viss läkare, tandläkare eller annan vårdpersonal, men har inte i någon situation rätt att framföra krav eller agera på ett sätt som innebär att medarbetare eller studenter känner sig kränkta, hotade eller diskriminerade.

Undersökning, vård och behandling som ges med stöd av hälso- och sjukvårdslagen och tandvårdslagen är alltid frivillig och kräver patientens samtycke. Därmed är patienten i sin fulla rätt att tacka nej till den vård

som erbjuds och fri att kontakta annan vårdgivare. När det gäller studenter ska patienten alltid tillfrågas och har rätt att generellt neka studentnärvaro.

En patient som vägrar att bli behandlad av viss medarbetare anses tacka nej till erbjuden vård. Att utöva sin rätt till självbestämmande handlar i det här fallet inte om möjlighet att kräva viss vård eller behandlare, utan att avstå från den vård som erbjuds.

Tolkning och beslut

Med grund från verksamhetsområde K3:s ledningsmöte 15 november 2022.

- Vi tolkar VGR:s rutin kring diskriminering av medarbetare, samt relevanta lagar, på sådant sätt att vi inte har rätt att ta emot önskemål från patient om sociala, fysiska, eller andra egenskaper eller tillhörigheter hos medarbetaren som kan tolkas diskriminerande. Det inkluderar till exempel hudfärg, genus, trostillhörighet, etniskt ursprung, nationalitet eller fysiska egenskaper. Med genus avses alla former av könstillhörighet som medarbetaren räknar sig till, oavsett biologisk, social eller annan grund. Medarbetaren måste fortfarande uppfylla VGR:s och Skaraborgs Sjukhus övriga principer och rutiner avseende medarbetarskap.
- Vi inser som arbetsgivare specifikt att vi inte har rätt att avgöra vilken könstillhörighet medarbetaren identifierar sig till, och inte heller att låta patienten ha önskemål om det.
- Vi har ansvaret för att se till att denna rutin kommer till medarbetarnas kännedom samt att den följs.
- Vi har ansvaret för att tillgängliggöra denna rutin för inremitterande enheter samt meddela dem när eventuella önskemål som går i strid med den inte kan beaktas.
- Vi kommer därför att så långt det är medicinskt försvarbart att neka remisser som går i strid med denna rutin, och i annat fall kalla i enlighet med den. Inremitterande ska då få veta varför.

Notat

K3 har sedan författande av dokumentet övergått i del av Verksamhetsområde 1 (VO1).

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VE Barn o Kvinna

Innehållsansvar: Pasi Bauer, (pasba1), Processchef

Granskad av: Pasi Bauer, (pasba1), Processchef

Godkänd av: Marie Hufvudsson, (marjo100), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9716-1940753776-344

Version: 5.0

Giltig från: 2025-05-30

Giltig till: 2027-05-31